

LISTA POLSKICH ŻOŁNIERZY
POLEGŁYCH NA WESTERPLATTE W DNIACH 1 -7/8 WRZEŚNIA 1939 r.:

[Ekshumowany?] – prawdopodobieństwo ekshumacji w styczniu 1940 r.

1. **st. sierż. rez. Wojciech NAJSAREK (1900 – 1939) zawiadowca Składnicy** – ciężko ranny (lub zginął) 1 września w trakcie szturm na teren WST. Ciało zabrane przez Niemców z terenu półwyspu – miejsce pochówku nieznane! – możliwe, że pochowany na Zaspie – jako jeden z nn. polskich żołnierzy.
2. **strz. Bronisław USS (1920 – 1939)** - – ciężko ranny (lub zginął) 1 września w trakcie walk w pobliżu placówki Prom. Ciało zabrane przez Niemców z terenu Składnicy – miejsce pochówku nieznane! – możliwe, że pochowany na Zaspie – jako jeden z nn. polskich żołnierzy.
3. **kpr. Andrzej KOWALCZYK (1914 – 1939)** – ciężko ranny w trakcie walk 1 września; przysypany w leju na przedpolu Wartowni nr 1; po walkach zaginiony; ciało odnalezione w trakcie prowadzenia prac przy poszerzaniu kanału Wisły w 1963 r.; pochowany na Srebrzysku, następnie w 1992 r. przeniesiony na **Cmentarz Poległych Obrońców Westerplatte**.
4. **st. strz. Konstanty (Stefan) JEZIERSKI (1914 – 1939)**– jeden z pierwszych polskich żołnierzy, zabitych 1 września po rozpoczęciu starć. Zginął w kabinie bojowej Wartowni nr 3, pochowany przy Wartowni nr 3, następnie przeniesiony pod Koszary i Willę Oficerską(?) – miejsce pochówku nieznane. **[Ekshumowany?]**
5. **st. leg. rez. Zygmunt ZIĘBA (1914 – 1939)** – 1 września ranny w głowę na placówce „Prom”, przetransportowany do Koszar, gdzie zmarł w wyniku bombardowania 2 września od trafienia odłamkiem bomby lub pocisku. Prawdopodobnie pochowany przy Koszarach – dalsze losy ciała nieznane. Wg niektórych relacji pochowany na północ od Koszar przy garażu i Willi Podoficerskiej, przeniesiony następnie pod Willę Oficerską(?) – miejsce pochówku nieznane. **[Ekshumowany?]**
6. **strz. Władysław JAKUBIAK (1916 – 1939)** - zginął 2 września od bezpośredniego trafienia bombą lotniczą blisko wejścia głównego do Koszar po stronie wschodniej budynku. Ciało silnie rozczłonkowane w wyniku eksplozji, prawdopodobnie część szczątków zebrana i pochowana przy Koszarach(?), następnie przeniesiona w okolice Willi Oficerskiej – miejsce pochówku nieznane. **[Ekshumowany?]**
7. **leg. Mieczysław KRZAK (1915 – 1939)**- żołnierz z obsady placówki Fort, zginął w trakcie walk, prowizorycznie pochowany. Po walkach uznany za zaginionego, prawdopodobnie ciało spalone w trakcie prac porządkowych na Westerplatte w 1940 r. – miejsce pochówku nieznane.

8. plut. Adolf PETZELT (1906 – 1939) – dowódca Wartowni nr 5, zginął 2 września w trakcie bombardowania Westerplatte, pochowany przy Willi Oficerskiej – miejsce pochówku nieznane. [Ekshumowany?]
9. kpr. Bronisław PERUCKI (1915 – 1939) – prawdopodobnie ciężko ranny w trakcie nalotu 2 września w Wartowni nr 5 przeniesiony do Koszar gdzie następnie zmarł – prowizorycznie pochowany przy Koszarach. Przeniesiony i pochowany przy Willi Oficerskiej – miejsce pochówku nieznane. [Ekshumowany?]
10. kpr. Jan GĘBURA (1915 – 1939) – żołnierz z obsady Wartowni nr 5, zginął 2 września w trakcie bombardowania Westerplatte, pochowany przy Willi Oficerskiej – miejsce pochówku nieznane. [Ekshumowany?]
11. st. leg. Ignacy ZATORSKI (1915 – 1939) - żołnierz z obsady Wartowni nr 5, zginął 2 września w trakcie bombardowania Westerplatte, prawdopodobnie pochowany przy Willi Oficerskiej – miejsce pochówku nieznane. [Ekshumowany?]
12. leg. Józef KITA (1915 – 1939) - żołnierz z obsady Wartowni nr 5, zginął 2 września w trakcie bombardowania Westerplatte, pochowany przy Willi Oficerskiej – miejsce pochówku nieznane. [Ekshumowany?]
13. st. leg. Antoni PIRÓG (1915 – 1939) - żołnierz z obsady Wartowni nr 5, zginął 2 września w trakcie bombardowania Westerplatte, pochowany przy Willi Oficerskiej – miejsce pochówku nieznane. [Ekshumowany?]
14. st. strz. Władysław OKRASZEWSKI (1916 – 1939) – poległ 2 września w trakcie nalotu na Westerplatte; prawdopodobnie w rejonie Koszar, inna wersja mówi o Wartowni nr 5. Pochowany przy Koszarach(?), następnie przy Willi Oficerskiej – miejsce pochówku nieznane. [Ekshumowany?]
15. strz. Jan CZYWIL (1915 – 1939) – ciężko ranny w trakcie walk na Westerplatte; zabrany z grupą najciężej rannych po kapitulacji Składnicy 7 września do szpitala w Gdańsku, gdzie w dniu następnym zmarł – pochowany na **Cmentarzu na Zaspie**.
- 16.(?) strz. OŚWIĘCIMSKI (imię nieznane?) - otwiera listę nieznanymi obrońców Składnicy, takich jak strz. Karaś czy strz. Lewiński. Na chwilę obecną nie można wykluczyć obecności szczątków innych nieznanymi z imienia i nazwiska żołnierzy broniących Westerplatte.

sierz. rez. Kazimierz RASIŃSKI (1902 – 1939) - radiotelegrafista Składnicy, który 8 września 1939 r. został zabrany przez Niemców na przesłuchanie, z którego nigdy nie powrócił. Na **Cmentarzu na Zaspie** znajduje się grób, na którego pomniku widnieje inskrypcja: „*Kazimierz Graczyński, zm. 12 IX 1939*” (kwatery II, grób 6). Napis ten przepisano z niemieckiej księgi ewidencyjnej cmentarza. Imię zgadza się z **sierż. Rasińskim**, data prawdopodobnej śmierci także, odmienny zapis nazwiska można tłumaczyć pomyłką pisarską.

Opracowanie: Wojciech Samól
Dział Archeologii, MWiW 1939, oddział MMIIWŚ

Fot. 1 i Fot. 2. Miejsce pierwotnego usytuowania jam grobów zbiorowych pochówków polskich żołnierzy, zlokalizowane przy Willi Oficerskiej. Zdjęcie wykonane po 10 września 1939 r. [Źródło: MIIWŚ]

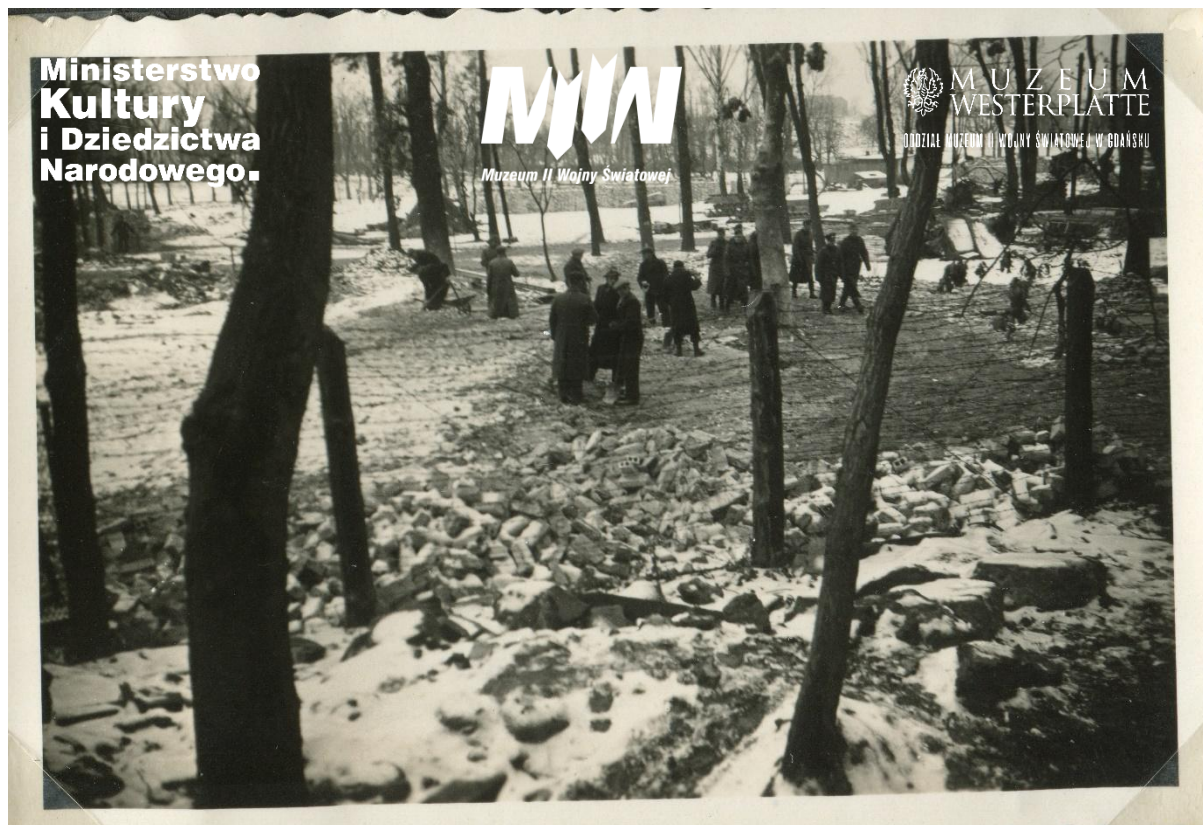
Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

MiW
Muzeum II Wojny Światowej

Muzeum
Westerplatte
Dział: Muzeum II Wojny Światowej w Gdyni

Fot. 3. Zdjęcie grobów wykonane w trakcie kolejnych wizyt marynarzy niemieckich na Westerplatte. Zwracają uwagę drobne różnice w szczegółach (por. fot. 1 oraz fot. 2) m.in. poprawiony krzyż, ułożenie czapek, itp. Zdjęcie wykonane w drugiej połowie września 1939 r. [Źródło: MIIWŚ]

Fot. 4. Jedno z ważniejszych ujęć wykonanych zimą 1939/1940 r. z ruin Wartowni nr 5 w kierunku, gdzie powinny znajdować się groby polskich żołnierzy na Westerplatte. Grobów (jak widać) już nie ma. Znajdowały się one w rejonie, gdzie na zdjęciu widoczna jest przechodząca komisja niemiecka, składająca się z oficerów oraz żołnierzy. Na pierwszym planie widoczna grupa polskich więźniów porządkujących teren Składnicy, kopiająca w miejscu zburzonej Willi Oficerskiej. [Źródło: MIIWŚ]